

Diskriminering, kränkande behandling och mobbning Perspectives on Discrimination, Offensive Behaviour and Bullying

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: 11MK00

Version: 1.1

Fastställt av: Utbildningsutskottet 2011-08-23

Gäller från: HT 2011

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogik (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Pedagogik

Förkunskapskrav: Endast grundläggande behörighet.

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Denna kurs fokuserar på utvecklingen av kunskaper om diskriminering, kränkande behandling och mobbning, samt hanterandet av mobbning både förebyggande och behandlande. Kritisk granskning av aktuella metoder och program samt forskning om mobbning diskuteras. Kunskaper och diskussion om svenska skolans styrdokument och lagstiftning angående diskrimineringsgrunderna tas även upp. Kursen avser ge kunskaper och färdigheter att bearbeta skolans/förskolans likabehandlingsplan och ge verktyg att hantera mobbning, diskriminering och kränkande behandling både förebyggande och behandlande men även på ett praktiskt pedagogiskt sätt.

Mål

Studenten ska kunna

- redogöra för och problematisera begreppen mobbning, kränkande behandling och diskriminering i den svenska förskolan och skolan
- beskriva hur diskriminering och mobbning kommer till uttryck i förskolan och skolan
- redogöra för styrdokument som skall ligga till grund för hanteringen av diskriminering, kränkande behandling och mobbning i förskolan och skolan
- problematisera och diskutera olika metoder och program som avser att förebygga och hantera mobbning och diskriminerande behandling
- kritiskt granska och utveckla sin verksamhets likabehandlingsplan
- beskriva diskriminering, kränkande behandling och mobbning utifrån vuxen- och barnperspektiv och relatera det till olika maktteorier och grupp psykologiska aspekter.

Undervisningsformer

Föreläsningar och seminarier.

Mellan träffarna äger litteraturstudier och kommunikation i valfri form med och mellan kursdeltagare rum. Som stöd genomförs skolbesök. Kursdeltagarna förväntas samarbeta i planering av skolbesöken genom överenskommelse om gemensamma träffar på fältet. Deltagarnas egen skolverksamhet utgör utgångspunkt för kursen.

Undervisningen bedrivs på svenska. Dock kan undervisning på engelska förekomma om kursansvarig anser det nödvändigt.

Examinationsformer och betygsskala

Muntliga och skriftliga redovisningar individuellt och i grupp.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursvärderingen genomförs tillsammans med deltagarna dels fortlöpande, dels i slutet av kursen. Kursvärderingen ska delges kursdeltagarna samt vara vägledande för genomförandet av såväl pågående kurs som för utveckling och planering av kommande kurser.

Övrigt

Kursen vänder sig till all verksam personal inom skolväsendet. Deltagarnas egen skolverksamhet utgör utgångspunkt för kursen.

Kursen ges som fristående.

Bilaga: Litteraturlista för Diskriminering, kränkande behandling och mobbning (11MK00)

Bartley, Kristina (2007). Skolans demokratiuppdrag förstärks: om rätten till skadestånd för kränkande behandling. I Zimmerman, Fredrik. *Perspektiv på demokrati: En vänbok till Hans Lindfors*. Borås: Högskolan i Borås. Institutionen för pedagogik. (s 68-98). (30 s).

Dunkels, Elza (2009). När kan vi tala om nätmobbning? *Locus*, vol 2009, nr 2. Stockholm: Stockholms universitet. (10 s.)

Eriksson, Björn, Lindberg, Odd, Flygare, Erik & Daneback, Kristian (2002). *Skolan: en arena för mobbning*. Stockholm: Skolverket.

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1028> (145 s.)

Frånberg, Gun-Marie (2003). *Mobbning i nordiska skolor. Kartläggning av forskning om nationella åtgärder i nordiska skolor*. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet.

Länkadress: www.norden.org/pub/ebook/2003-508.pdf (67 s.)

Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling: en handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i förskolan. Rev. uppl. (2009). Stockholm:

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Tillgänglig på Internet: http://www.do.se/Documents/Material/Handledningar%20och%20verktyg%20-%20Utbildning/handledning_forskolan.pdf (36 s.)

Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling: en handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i skolan. 2., rev. uppl. (2009). Stockholm:

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Tillgänglig på Internet: <http://www.do.se/sv/Material/Forebygga-diskriminering-och-krankande-behandling-i-skolan/> (40 s.)

Martinsson, Lena & Reimers, Eva (red.) (2008). *Skola i normer*. Stockholm: Gleerups. (kap 4, ss. 97-130).

Olweus, Dan (1994). *Mobbning i skolan: vad vi vet och vad vi kan göra*. Stockholm: Liber utbildning. (103 s.)

Osbeck, Christina, Holm, Ann-Sofie & Wernersson, Inga (2003). *Kränkningar i skolan: förekomst, former och sammanhang*. Göteborgs universitet: Centrum för Värdegrundsstudier.

Tillgänglig: <http://hdl.handle.net/2077/8440>

(188 s.)

Skolverket (2009). *Allmänna råd och kommentarer. För arbetet med att främja likabehandling och för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling*.

Stockholm: Skolverket.

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/> (40 s.)

Skolverket (2009). *På tal om mobbning*. www.skolverket.se/mobbning. (130 s.)

Thors, Christina (red.) (2007). *Utstött: en bok om mobbning*. Stockholm: Lärarförbundet. (161 s.)

Utbildningens dilemma: Demokratiska ideal och andrafierande praxis. (2006)

SOU 2006:40. (ss.47-101, 135-165, 187-249, 145 s.)

Utredningen om strukturell diskriminering på grund av etnisk eller religiös tillhörighet (2005). *Det blågula glashuset: strukturell diskriminering i Sverige: betänkande*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer

Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/46188> (kap 5, ss. 74-84, 52 s.)

Vad innebär diskriminering? Jämförelser mellan olika grupperns uppfattningar och med närliggande begrepp. (2006).

Stockholm: Statistiska centralbyrån. (29 s.)

En av följande väljes:

Wrethander, Bliding, Marie (2007). *Inneslutning och uteslutning: barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (185 s.)

Öhman, Margareta (2009). *Hissad och dissad: om relationsarbete i förskolan*. Stockholm: Liber. (255 s.)

Referenslitteratur

Erdis, Mare (2000). *Juridik för pedagoger*. Lund: Studentlitteratur. (133 s.)

Kalonaityté, Viktorija, Kawesa, Victoria & Tedros, Adiam (2007). *Att färgas i Sverige [Elektronisk resurs] : upplevelser av diskriminering och rasism bland ungdomar med afrikansk bakgrund i Sverige*. Stockholm: Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Tillgänglig på Internet: http://do.episerverhotell.net/upload/Ladda%20ner/fargas_av_sv_del_1_07.pdf (62 s.)

Kimber, Birgitta, Rolf Sandell, Sven Bremberg (2008). Social and emotional training in Swedish classrooms for the promotion of mental health: Results from an effectiveness study in Sweden, in preparation. *Health Promotion International*, vol. 23, no. 2. (ss. 134-143)

Gruber Sabine (2008). *När skolan gör skillnad. Skola, etnicitet och institutionell praktik*. Stockholm: Liber.

Martinsson, Lena & Reimers, Eva (red.) (2008). *Skola i normer*. Stockholm: Gleerups.

Moore, Mark H., Petrie, Carol V., Braga, Anthony A. & McLaughlin, Brenda L. (red.)

(2003). *Deadly Lessons: Understanding Lethal School Violence*, National Research

Council, USA The Final Report and Findings of the "Safe School Initiative": Implications for the Prevention of School Attacks in the United States.

Tillgänglig: http://books.nap.edu/openbook.php?record_id=10370&page=R1 (342 s.)

Myndigheten för skolutveckling. (2007). *Kartläggning av utvärderade program mot mobbning*. Tillgänglig: www.skolverket.se/mobbning (27 s.)

Rigby, Ken (2004). Addressing Bullying in Schools: Theoretical Perspectives and their

Implications. *School Psychology International* 25. Tillgänglig: <http://spi.sagepub.com/cgi/reprint/25/3/287> (ss. 287-300, 13 s.)

Skolverket (1994). *Överenskommet! Fyra internationella överenskommelser som ligger till grund för de nya läroplanerna*. Stockholm: Skolverket.

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se> (152 s.)

Thornberg, Robert (2006). *Det sociala livet i skolan. Socialpsykologi för lärare*. Stockholm: Liber. (ss. 228-265, 38 s.)

Utbildningsdepartementet (2010). *Skollagen (2010:800)*. Svensk författningssamling (SFS). Stockholm: Skolverket.

Tillgänglig: <http://62.95.69.3/SFSdoc/10/100800.PDF> (138 s.)

Utbildningsdepartementet (2008). *Diskrimineringslag (2008:567)*. Svensk författningssamling (SFS). Tillgänglig: <http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2008:567>

Ytterligare litteratur

Texter om program och metoder mot mobbning (för analys)

Befintliga likabehandlingsplaner från den egna skolan.